

Convenant

Archeologisch erfgoed in landbouwkundig gebruik

Partijen

Gedeputeerde Staten van Drenthe
Colleges van Burgemeester en Wethouders van Drentse gemeenten
Land en Tuinbouw Organisatie Noord, afdeling Drenthe

Partijen hebben vastgesteld dat er in het verlengde van het Europese Verdrag van Valletta en de daarop geënte Nederlandse wetgeving, ook in Drenthe grote waarde wordt gehecht aan het effectief beschermen van het archeologisch bodemarchief als kennisbron van ons gemeenschappelijk verleden. Om dit streven te doen slagen zijn draagvlak voor en praktische toepasbaarheid van regels essentiële randvoorwaarden.

Om inhoud te geven aan een werkbaar pakket aan regels, toegesneden op agrarische activiteiten, is overleg gevoerd tussen partijen. Hierbij zijn de tot dusver gehanteerde ruimtelijke uitgangspunten ter bescherming van archeologische waarden en verwachtingen vanuit de verschillende invalshoeken en belangen tegen het licht gehouden.

Op basis van een analyse van de gevoelde knelpunten zijn partijen er in geslaagd consensus te bereiken over de te hanteren spelregels rond agrarisch handelen op landbouwgrond. Hierbij stond de vraag centraal hoe normaal landbouwkundig gebruik zich verhoudt tot het voldoende beschermen van zowel de te verwachten als zeker aanwezige archeologische waarden.

Partijen zijn het er over eens dat een aantal grondbewerkingen, ondanks dat ze dieper gaat dan de bouwvoor van 0,3 meter, niet of nauwelijks van invloed is op de mogelijkheid om het (eventueel) aanwezig archeologisch bodemarchief te kunnen lokaliseren, te onderzoeken en/of *in situ* (in de bodem) te behouden.

Het gaat hierbij om grondbewerkingen in de vorm van het aanbrengen van drainage alsmede niet-bodemkerende werkzaamheden ten behoeve van het oplossen van een verdichte bodemstructuur (woelen) tot maximaal 10 cm onder de bouwvoor van 0,3 m.

De details van de voorgestelde regels zijn in een bijlage bij dit convenant beschreven.

Ondertekenende Partijen stellen vast dat genoemde consensus aanleiding vormt om op het terrein van ruimtelijke verankering van de bescherming van archeologische waarden en verwachtingen, met de uniforme uitgangspunten uit dit convenant inhoud te geven aan de uitwerking van de Provinciale Omgevingsverordening en bij gemeentelijke bestemmingsplannen.

Voor Partijen vormt dit convenant tevens de basis voor het gezamenlijk uitdragen van het belang van bescherming van het archeologisch bodemarchief naar de agrarische sector in Drenthe.

Gedeputeerde Staten van Drenthe
Dhr. R.W. Munniksma, gedeputeerde

Colleges van Burgemeester en Wethouders van Drentse gemeenten

Aa en Hunze
Dhr. J.J. Wiersum, wethouder

Assen
Dhr. J. Kuin, wethouder

A. J. Kuin

Borger-Odoorn
Dhr. J. Brintjes, wethouder

Coevorden
Dhr. R. Wilting

De Wolden
Dhr. J. ten Kate, wethouder

Emmen
Dhr. A.J. Sleeking

Hoogeveen
Dhr. A.W. Hiemstra, wethouder

Meppel
Dhr. A.H.J. Dohle, wethouder

Midden-Drenthe
Dhr. J. Pit, wethouder

Noordenveld
Dhr. J. Kemkers, wethouder

Tynaarlo,
Dhr. H. Kosmeijer, wethouder

Westerveld
Dhr. K.H. Smidt, wethouder

Land en Tuinbouw Organisatie Noord, afdeling Drenthe
Dhr. A.A. Steenbergen, voorzitter

Beilen, 15 december 2011

Bijlage

bij Convenant Archeologisch erfgoed in landbouwkundig gebruik

A. Definitie ‘normaal landbouwkundig gebruik in relatie tot archeologisch erfgoed’

Hiertoe behoren:

- Grondbewerking tot een diepte van 30 cm onder maaiveld (= gemiddelde bouwvoor).¹
- *Niet-bodemkerende* werkzaamheden ten behoeve van het verbeteren van de verdichte bodemstructuur (woelen) tot maximaal 10 cm onder de bouwvoor.
- Het aanbrengen van drainage, tenzij het gaat om Essen en AMK-terreinen² of anderszins bekende archeologische vindplaatsen op de gemeentelijke archeologiekaarten.

Hiertoe behoren in ieder geval niet:

- Diepploegen en mengwoelen dieper dan 30 cm, afgraven dieper dan 30 cm, egaliseren van natuurlijk reliëf, ontginnen, aanleggen of vergraven van sloten, het aanleggen of rooien van bos of boomgaard, waarbij stobben worden verwijderd.³

B. Uitwerking regels voor archeologie in Bestemmingsplannen, aangaande gebieden met een agrarische bestemming

Situatie 1

AMK- gebieden/terreinen en overige terreinen die op de gemeentelijke archeologische waarden- en verwachtingenkaart staan waarvan reeds bekend is dat er archeologische waarden aanwezig zijn

Regime

- Er geldt in beginsel *geen vrijstelling* van onderzoek in relatie tot de oppervlakte die mogelijk wordt verstoord.⁴

---

¹ De bouwvoor wordt door archeologen als verstoord beschouwd, dat wil zeggen dat hier geen archeologische verwachting meer aan wordt toegekend.

² AMK staat voor Archeologische Monumentenkaart Drenthe. Hierop staan alle bekende archeologische terreinen (monumenten) van de provincie Drenthe aangegeven (1218 in totaal, s.v.z sept. 2011), waaronder ook de rijks archeologische monumenten (149 in totaal). De AMK-terreinen zijn integraal op de gemeentelijke archeologiekaarten overgenomen.

³ De verschillende activiteiten kunnen niet gestapeld worden.

⁴ Uitzondering hierop zijn de historische dorpskernen (dat zijn AMK-terreinen van hoge archeologische waarde). Hier kunnen gemeenten een oppervlakte-onderzoeksvrijstelling in hun beleid opnemen. Deze vrijstelling verschilt per Drentse gemeente.

- Vrijstelling van de onderzoeksplicht voor grondbewerking tot 30 cm beneden maaiveld op gronden met een agrarische bestemming.
- Vrijstelling van de onderzoeksplicht voor niet-bodemkerende werkzaamheden ten behoeve van het oplossen van een verdichte bodemstructuur (woelen) tot maximaal 10 centimeter onder de bouwvoor.
- Vergunningplicht / onderzoeksplicht voor het aanplanten van bomen of een houtig gewas voor zover het gaat om planten waarvan zeker is dat bij de oogst van de plant, dan wel het verwijderen van de gehele plant, de bodem dieper dan 30 cm zal worden geroerd.
- Vergunningplicht / onderzoeksplicht geldt voor het aanbrengen van drainage, diepploegen en mengwoelen dieper dan 30 cm beneden maaiveld, afgraven dieper dan 30 cm beneden maaiveld, egaliseren van natuurlijk reliëf, ontginnen en het aanleggen of vergraven van sloten.

Situatie 2

Gebieden met een archeologische verwachtingswaarde (middel of hoog) niet zijnde Essen

Regime

Niet-vergunningplichtig / onderzoeksplichtig zijn:

- Grondbewerking tot 30 cm beneden maaiveld op gronden met een agrarische bestemming.
- Niet-bodemkerende werkzaamheden ten behoeve van het oplossen van een verdichte bodemstructuur (woelen) tot maximaal 10 centimeter onder de bouwvoor.
- Het aanbrengen van drainage.

Vergunningplicht / onderzoeksplicht geldt voor:

- Het aanplanten van bomen of een houtig gewas voor zover het gaat om planten waar bij de oogst van de plant, dan wel het verwijderen van de gehele plant, de bodem dieper dan 30 cm zal worden geroerd.⁵
- Diepploegen en mengwoelen dieper dan 30 cm beneden maaiveld, afgraven dieper dan 30 cm beneden maaiveld, egaliseren van natuurlijk reliëf, ontginnen, aanleggen of vergraven van sloten, indien de oppervlakte groter is dan de in de betreffende gemeente geldende oppervlakte-onderzoeksvrijstelling.⁶

---

⁵ Dit voorschrift richt zich expliciet op nieuwe situaties en heeft binnen de boomkwekerijsector tot gevolg dat alleen het segment van de laan- en parkbomen in voorkomende gevallen aan vergunningplicht zal worden gebonden.

Situatie 3

Gebieden met een archeologische verwachtingswaarde (midden of hoog) zijnde Essen

Regime

Niet-vergunningplichtig / onderzoekspflichtig zijn:

- Grondbewerking tot 30 cm beneden maaiveld op gronden met een agrarische bestemming.
- Niet-bodemkerende werkzaamheden ten behoeve van het oplossen van een verdichte bodemstructuur (woelen) tot maximaal 10 centimeter onder de bouwvoor.

Vergunningplicht / onderzoekspflicht geldt voor:

- Het aanbrengen van drainage.⁷
- Het aanplanten van bomen of een houtig gewas voor zover het gaat om planten waar bij de oogst van de plant, dan wel het verwijderen van de gehele plant, de bodem dieper dan 30 cm zal worden geroerd.⁸
- Diepploegen en mengwoelen dieper dan 30 cm beneden maaiveld, afgraven dieper dan 30 cm beneden maaiveld, egaliseren van natuurlijk reliëf, ontginnen, aanleggen of vergraven van sloten, indien de oppervlakte groter is dan de in de betreffende gemeente geldende oppervlakte-onderzoeksvrijstelling.⁹

Beilen, 15 december 2011

---

⁶ Zie voor de gehanteerde oppervlakte-onderzoeksvrijstelling in archeologische verwachtingsgebieden de desbetreffende gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart. Deze vrijstelling wordt door de gemeenten individueel vastgesteld.

⁷ De aanvraag voor de vergunning dient vergezeld te gaan van een rapport waarin de waterhuishoudkundige noodzaak voor drainage wordt aangetoond.

Bij het aanvragen van een (Omgevings)vergunning voor de aanleg van drainage op een es, gaat het niet om de direct te verstoren m2 maar om het totaal te draineren gebied (d.w.z. het plangebied). Dit betekent dat de gemeentelijke oppervlakte-onderzoeksvrijstelling in de praktijk niet zal gelden.

⁸ Zie noot 5.

⁹ Zie noot 6.